

חוק מס רכוש. מן הממצאים עולה, שההיערכות התפרסה על פני תקופה ממושכת. אמנם צומצם בשנים 1982—1983 מספר המשרות במשרדים בשיעור 17%, אך הרב נעשה בלא שנברקו הצרכים האמיתיים בכוח אדם למילוי תפקידיהם של המשרדים. רק בפברואר 1984 אמרה הנציבות לקבל סקר, שאותו הומינה מנורם חרן בספטמבר 1983, בנושא כוח האדם הדרוש למשרדי מס רכוש בעקבות תיקון החוק.

הנציבות אמנם ראתה צורך לפעול נמרצות לגביית החובות של חייבים, שחדלו מאז 1981 להתחייב במס רכוש בניין נכסיהם, אבל עד אוגוסט 1983 לא נתנה בפועל קדימות לגבייתם של חובות אלו, והם נכללו במסגרת פעולות הגבייה הרגילות. לא ניתן להעריך, מה היה היקפן של פעולות הגבייה לגבי קבוצה זו של חייבים וכאילו מדה הן נשאו פרי, מאחר שעד אוגוסט 1983 לא היו בידי הנציבות נתונים מרוכזים על חובות אלו. לפי נתונים שריכוזה הנציבות, לראשונה באוגוסט 1983, עדיין היו כמאה אלף חייבים מקבוצה זו, וחובותיהם — עבור השנים שקדמו ל-1981, כולל קנס וריבית — הסתכמו ב-1.8 מיליארד שקל.

שומות והשגות במע"מ

מאז 1976 מוטל מע"מ על עסקאות ועל יבוא טובין. מאז אוגוסט 1982 שיעור המס הוא 15%. ההכנסות ממע"מ בשנת 1982 הגיעו לסכום של כ-58 מיליארד שקל נטו (למעט החזרים) שנגבו מכ-220,000 עוסקים משלמי מס. הגבייה, למעט מע"מ על יבוא, היא על פי שומה עצמית ואמורה להתבסס על ניהול תקין של מערכת רישומים, כפי שנקבעו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו—1975. כדי לוודא שסכומי המס, שעוסקים חייבים להעביר, אכן מגיעים בסופו של דבר לקופת המדינה, ולהרתיע מהעלמות מס, עורך אגף המכס ומע"מ ביקורת חשבוניות מדגמית בקרב ציבור העוסקים. האחריות לעריכת הביקורת מוטלת על הלשכות לביקורת החשבוניות שבמשרדי מע"מ האזוריים שב-1982 עבדו בהם 168 מבקרי חשבוניות וב-1983 — 172.

לפי תכנית האגף, יבוקרו כל שנה כ-5% מהעוסקים הרשומים ברשת מע"מ. 90% מהעוסקים, שבספריהם תיערך ביקורת, יבחרו על פי קריטריונים, שנקבעו על ידי מחלקת התכנון והכלכלה שבהנהלת האגף במשותף עם מחלקת ביקורת ושומה; ו-10% הנותרים, על ידי היחידות האזוריות לפי שיקוליהן; לדוגמא, במקרים שעוסקים תבעו החזרי מס תשומות הנראים גבוהים יחסית או שחדלו לדווח מזה זמן רב. לתכנית, שאותה מעביר האגף ליחידות האזוריות, מצורפים נתוני רקע על העוסקים שנבחרו ואשר נשלפו ממאגר המידע הפיסקאלי הממוחשב של משרד האוצר. ביקורת החשבוניות בעסקים היא בשתי רמות: ביקורת מקוצרת אצל עוסקים, שעל פי נתוני הרקע עליהם הרי הם מהימנים; וביקורת מתמשכת ומעמיקה אצל עוסקים אחרים. בנוסף לכך נערכו באגף שומות "מהירות", שהתבססו על נתוני שומות סופיות, שנערכו לעוסקים על ידי נציבות מס הכנסה.

לפי החוק, על העוסקים לנהל פנקסים ורשומות בצורה ובדרך שקבע שר האוצר, להגיש לאגף דו"ח תקופתי על עסקאותיהם ולהעביר לאוצר המדינה את המס שגבו במהלך מכירותיהם (מס עסקאות) בניכוי המס ששילמו לספקים על רכישותיהם לצורכי העסק (מס תשומות). אם לדעתו של מנהל האגף הדיווח התקופתי איננו מלא או נכון או שאיננו נתמך במסמכים או בפנקס חשבוניות, רשאי הוא תוך חמש שנים מהגשת הדו"ח לשום לפי מיטב שפיטתו את המס המגיע או את מס התשומות. המנהל רשאי גם לשום את המס המגיע בתוך עשר שנים ממסירת הדו"ח, אם הורשע החייב בהעלמת מס או אם כופרה עבירתו, בשל מסירת ידיעות כוזבות בדו"ח או בשל כל כוונה להתחמק מתשלום מס המגיע לתקופת הדו"ח.

עוסק שנערכה לו שומה רשאי להשיג עליה בפני המנהל תוך 30 יום, לאחר שהומצאה לו הודעת השומה או תוך מועד מאוחר מזה שהתיר המנהל מטעמים מיוחדים. הגשת ההשגה מותנית לפי החוק, בתשלום סכום המס שאינו שנוי במחלוקת; משהוגשה השגה מוקפאים הליכי הגבייה של סכום המס השנוי במחלוקת. המנהל מוסמך לתקן את השומה בהסכם עם הנישום, לקיים, להגדיל או להקטין את השומה; וזאת בהודעה מנומקת שתומצא לחייב במס. לא החליט המנהל תוך שנה, תיחשב ההשגה, כאילו נתקבלה. העוסק רשאי לערער על החלטת המנהל בהשגה בבית המשפט המחוזי.

בחודשים אפריל—אוקטובר 1983 בדק משרד מבקר המדינה לסירוגין ביחידות האזוריות בירושלים, גוש דן והממונה האזורי על מפעלים גדולים בתל אביב (להלן — מאמ"ג) ובהנהלת האגף בירושלים את נושאי עריכת השומות והטיפול בהשגות עליהן.

היקף ביקורת החשבונות והשומות

- להלן נתוני האגף על התכניות לביקורת חשבונות, על הביצוע ועל השומות לפי מיטב השפיטה, אשר נערכו על סמך תוצאות הביקורת:

(1) ביקורות מתוכננות ב-1982/83	(2) ביקורות מתוכננות 1983/84	(3) ביקורות שבוצעו 1982/83	(4) ביקורות שבעקבותיהן נערכו שומות	(5) = — (4) / (3) * 100%
7,500	9,675	7,170	5,135	71.6%
5,100	—	2,050	1,755	85.6%
12,600	9,675	9,220	6,890	—

(1) ביקורות אלו נערכו לאחר שבנציבות מס הכנסה הוגדלו לצורך מס הכנסה הכנסותיהם של נישומים.

לפי נתוני האגף, חויבו 6,890 העוסקים, שאצלם נתגלו ממצאים, בשומות בסכום כולל של כ-304 מיליוני שקלים.

הנהלת האגף אינה מרכיזה נתונים על מספר השומות, שעליהן הוגשו השגות, ועל תוצאות הטיפול בהשגות: כמה נתקבלו במלואן או בחלקן וכמה נדחו.

עם זאת, היחידות האזוריות מנהלות ספר ביקורות, המפרט את מספר הביקורות שנערכו ואת הטיפול בממצאי הביקורת, וספר השגות, שבו נרשמות ההשגות שהוגשו לאגף. מן הנתונים המצויים ביחידות האזוריות עולה, כי על כ-40% מהשומות מוגשות השגות. מתברר גם, כי אחוז ההשגות גדל ככל שהשומה יותר גבוהה. בתשובתו מינואר 1984 הודיע האגף, כי מאוקטובר 1983 הוחל במיכון תהליך השומה וביצוע מעקב ממוחשב אחרי ההשגות ואופן הטיפול בהן.

- להלן סיכומים, שהכין משרד מבקר המדינה על מדגם מקרי של 75 עוסקים מבין 750, שהגישו השגות על שומה, שנערכה להם בשנת 1982/83, ואלו טופלו על ידי היחידות האזוריות; ולאחר דיון בהשגות נקבעו שומות סופיות (הסכומים במיליוני שקלים):

ס"ה חיובי השומות המקוריות	ס"ה חיובי לאחר החלטה סופית בהשגות	18 השגות שנתקבלו ובוטלה השומה	37 השגות שבעקבותיהן הוקטנה השומה	20 השגות שנדחו והחייב המקורי לא שונה
18.1	3.0	4.9	12.6	0.6
33.5	8.7	8.6	22.9	2.0
51.6	11.7	13.5	35.5	2.6

מן הנתונים עולה, כי 18 מהשומות במדגם (24%) — בסכום של 13.5 מיליון שקל (חוב מס בתוספת הפרשי הצמדה, ריבית וקנס) — בוטלו. 37 מהשומות במדגם (49%) תוקנו, והחייב בהן הופחת מ-35.5 מיליון שקל ל-9.1 מיליון שקל. ב-55 שומות אפוא — 73% מן המדגם — בוטלו או הוקטנו בסכומים ניכרים החיובים המקוריים.

השינויים הניכרים במספר החיובים במס ובסכום החיוב לאחר גמר הטיפול בהשגות מצביעים על כך, שחלק ניכר מהשומות, שנערכו על ידי יחידות הביקורת בעקבות הביקורת שהן ערכו, לא היו מבוססות די הצורך.

בתשובתו מינואר 1984 הסביר האגף, כי לעתים אין בידי מבקר החשבונות נתונים מספיקים לעריכת השומה והיא נערכת לפי מיטב השפיטה, ולכן במקרים מסוימים הקטנת השומה לאחר ההשגה

והוצאת מסמכים מצד העוסק היא בלתי נמנעת. אמנם היו מקרים, כפי שטוען האגף, שלא היה בנמצא תיעוד נאות, אולם הממצאים מצביעים על כך, כי במקרים רבים ביססו העוסקים את השגותיהם על מסמכים, שהיו בידי מבקרי החשבונות, אך אלה לא עשו בהם שימוש בעת עריכת השומה.

עריכת שומה בעזרת שומות מס הכנסה

בתחילת 1981 הוחלט באגף, במסגרת המדיניות להעמקת השומות, לערוך שומות מע"מ בתהליך מהיר לעוסקים, שנערכה להם שומה סופית במס הכנסה ונקבעה להם תוספת הכנסה נטו, העשויה להצביע על מחזור גדול מזה שצוין בדו"חות על מחזור מכירות שהגישו למע"מ לתקופה מקבילה. בהחלטה זו עשה האגף שימוש בהוראות החוק לתקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס), התשכ"ז-1967, המאפשרות לרשות מס אחת לקבל ידיעות מרשות מס אחרת. בתדריכים ממאי 1981 וממארס 1982, שאותם הפיצה מחלקת ביקורת ושומה שבהנהלת האגף בין היחידות האזוריות, הוסברו הנסיבות, שבהן המחזור לצורכי מע"מ עשוי לגדול בשל תוספת הכנסה נטו, שקבע פקיד השומה במס הכנסה.

ממסמכי האגף עולה, כי במהלך עריכת שומות מסוג זה נתנה הנהלת האגף את דעתה לכך, שהסבה אוטומטית של שומות מס הכנסה לשומות מע"מ, בדרך של גילום תוספת ההכנסה נטו לתוספת מחזור לצורכי מע"מ אינה ישימה לפי הוראות חוק מע"מ. קיימים מקרים, שתוספת הכנסה נטו, שקבע פקיד השומה ושעליה הסכים הנישום, אינה חייבת במע"מ, כמו למשל בהגדלת ערך המלאי המוצהר על ידי הנישום. כיוון שכך הונחו היחידות האזוריות בתדריכים דלעיל לזמן את העוסקים בטרם נערכת השומה, אל משרד היחידה האזורית כדי לתת להם הזדמנות להסביר את ההפרשים בין נתוני מס הכנסה לבין נתוני מע"מ.

מבדיקת המקרים, שהשומה במע"מ התבססה על שומה סופית במס הכנסה, עולה, כי בשום מקרה לא זומנו עוסקים להשמיע את הסבריהם בשלב הכנת השומה. לדעת הביקורת, היה על היחידות האזוריות להקפיד על זימון העוסקים מאותן סיבות שפורטו בתדריכים, דבר שעשוי היה למנוע במקרים רבים הוצאת שומות בלתי מבוססות והטרדה מיותרת של העוסקים.

בתשובתו מינואר 1984 הודיע האגף, כי בעקבות הביקורת נתבקשו הנוגעים בדבר לשנן ליחידות האזוריות את החובה לזמן לפני עריכת השומה את העוסק לדיון. לדעת הביקורת על האגף להבטיח שהיחידות האזוריות תמלאנה אחר ההוראות הללו הלכה למעשה.

משרד מבקר המדינה ניתח מדגם של 30 תיקים, שבהם הגישו העוסקים השגה על שומת מע"מ, שהתבססה על שומה סופית במס הכנסה. הועלה כי 6 השגות נתקבלו במלואן והשומה בוטלה; 16 השגות נתקבלו בחלקן והשומה הוקטנה; ו-8 ההשגות נותרות נדחו. על פי חישובי משרד מבקר המדינה, הוקטן חוב המס הכולל, שהוטל על 22 העוסקים מהמדגם, שהשגתם נתקבלה במלואה או בחלקה, מכ-1.2 מיליון שקל לכ-0.35 מיליון שקל. ביטול החיוב או הקטנתו נבעו מכך, שבסופו של דבר לא הוכח, כי כתוצאה מתוספת ההכנסה, שקבע פקיד השומה, מתחייבת הגדלת תשלומים למע"מ.

השימוש בשומות הסופיות של מס הכנסה לצורך קביעת שומות במע"מ הביא לתלונות לא מעטות של עוסקים הן לנציבות תלונות הציבור שבמשרד מבקר המדינה והן להנהלת האגף, ואף הביא לפניות של עוסקים לבתי המשפט. בפסק דין אחד, שניתן בבית המשפט המחוזי בתל אביב, לא אימץ השופט את החלטת האגף להשתמש בשומה הסופית של מס הכנסה כבסיס לקביעת השומה במע"מ, וכתוצאה מפסק הדין הורה האגף בסוף דצמבר 1982 לצמצם באופן ניכר את השימוש בשומות אלה ואף להקפיד לעת עתה את הטיפול בהשגות שבעקבות שומות קודמות. לעומת זאת בדיון אחר, שנערך בבית המשפט המחוזי בחיפה בפברואר 1983 אישר בית המשפט את גישת האגף לשימוש בשומות מס הכנסה לצורכי מע"מ. כתוצאה מפסק דין זה חודש הטיפול בחיקי עוסקים שהגישו השגות.

בעוד שבשנים 1981 ו-1982 נכללו בתכנית האגף עריכת כ-5,400 שומות על בסיס שומות מס הכנסה, הרי שבשנת 1983 לא תוכננו שומות מסוג זה. לקראת שנת הכספים 1984 אמורים שני אנשי המסים לטפל בנושא במתכונת חדשה: בעת עריכת השומה הסופית לנישום במשרד מס הכנסה בדרך של הסכם יוצע לו להתווסף בו במקום על הסכם נוסף, אשר יביא בחשבון רק אותם מרכיבים הקובעים לענייני מע"מ, והם ישמשו לחיוב באגף המכס בשומת מע"מ.

עריכת השומות

1. פרט להודעת השומה עצמה ממוחשבים זה כבר ההליכים בפעילות מע"מ, לרבות העובדה שנערכה ביקורת חשבונות אצל העוסק. הנתונים נאגרים במרכז המידע הפיסקאלי ומשמשים את אנפי המסים.

2. הודעת השומה הידנית הנשלחת לעוסק אמורה לכלול את סכום הפרש המס, כשעליו נוספים לפי הצורך, בהתאם לסעיפים 94–98 לחוק, סכומים המהווים קנס, ריבית והפרשי הצמדה (להלן – קנסות). את סכומי הקנסות קובע המחשב על פי "שאלתא" (פנייה של המשרד האזורי למחשב), הכוללת את סכום הפרש המס ואת המועדים הרלוונטיים: תאריך ההתחלה לחישוב הקנסות ותאריך הסיום, שהוא לרוב יום משלוח הודעת השומה או במועד סמוך לו.

ב־8 מקרים במדגם, שערך משרד מבקר המדינה, לא נכללו בהודעת השומה סכומי הקנסות, שעל העוסק לשלם יחד עם הפרשי המס. בתיקי עוסקים אלו לא נמצא הסבר לכך. לדעת הביקורת, זכאי העוסק לדעת את מלוא הסכום שהוטל עליו. הודעה על חלק מהסכום עלולה להטעות את העוסק בחשבו שצמח תשלום הפרשי המס תמה התחשבותו עם שלטונות המס בעניין השומה, והנה, יתברר לו כי עדיין חייב, בגין הפרשי הצמדה, ריבית וקנסות, סכומים שהם לרוב גדולים בהרבה מהפרשי המס.

בתשובתו הודיע האגף, כי ב־1.10.83 הוחל במיכון השומות, והמחשב מפיק הודעה לעוסק ובה השומה; הכוללת פירוט של הקנסות: הריבית, והפרשי ההצמדה.

הטיפול בהשגות

1. עוסק החולק על שומה שנערכה לו, רשאי להשיג עליה בכתב. לפי סעיף 82(א) לחוק יש להשיג תוך שלושים יום לאחר שהומצאה לו השומה. המנהל רשאי, מטעמים מיוחדים, להאריך מועד זה.

ב־17 מקרים נמצא, כי ההשגות הוגשו במועד מאוחר מזה שנקבע בחוק. משך האיתור במקרים אלה היה בין 5 ימים ל־105 ימים, ובמקרה אחד אף הגיע האיתור לכדי 10 חודשים. מהמסמכים שבתיקי העוסקים לא ניתן היה לדעת, אם הותרה הגשת השגות באיחור ומאלו טעמים. לדעת הביקורת, יש להקפיד על קיום הוראות החוק ולהאריך את מועדי הגשת ההשגות רק באותם מקרים שהדבר מוצדק בציון הנימוקים לכך.

בתשובתו הודיע האגף, כי הוא ישנן לממונים על היחידות האזוריות את ההוראה, המחייבת רישום הנמקות בעת הארכת מועדי הגשת ההשגות.

2. הסמכות להחליט בהשגה נקבעה בחוק וניתנה למנהל. המנהל האציל סמכויות בנושא זה לנושאי משרות בכירות באגף. בתדריך פנימי של האגף נקבע במועד עריכת הביקורת, שכאשר הסכום השנוי במחלוקת אינו עולה על 50,000 שקל, ההחלטה היא בסמכות הממונה האזורי או מנהל לשכת ביקורת חשבונות ביחידה האזורית. אולם כדי להגיע ככל האפשר להחלטה מבוססת בהשגות על שומות, שהסכומים השנויים במחלוקת גבוהים – בין 20,000 ל־50,000 שקל – נקבע בתדריך, כי החלטת הממונה האזורי או מנהל לשכת ביקורת החשבונות האזורי תהא נתמכת בחוות דעת משפטית. עולים הסכומים על 50,000 שקל, תהיה ההחלטה בידי ועדת השגות בת שלושה חברים.

בבדיקת המדגם, שערך משרד מבקר המדינה, הועלו מקרים מספר, כאשר הסכום השנוי במחלוקת היה מעל 20,000 שקל ואף למעלה מ־50,000 שקל, נתקבלה ההחלטה בהשגה על ידי יחיד, בלא שנתמכה בחוות דעת משפטית או בלא שנדונה בוועדת השגות. במקרים אחרים לא היה ניתן לברר מתוך המסמכים, באיזה הרכב נתקבלה ההחלטה ואם נדרשה חוות דעת משפטית. לקבלת החלטות בהרכב המתאים כפי שנקבע בהוראות ההנהלה יש חשיבות מיוחדת בהתחשב בכך שבתיקי העוסק אין המסמכים לפיהם נערכה השומה וההחלטה של מחליט יחיד אינה יכולה על כן להיבדק מאוחר יותר.

3. ב־34 מקרים נמצא, שההחלטה בהשגה נתקבלה בין 3 חודשים ל־11 חודש מיום הגשת ההשגה. ב־8 מבין 34 המקרים נמצא כי ההודעה לעוסק על ההחלטה בהשגתו נשלחה תוך חודש עד ל־8½ חודשים ממועד קבלתה; במקרה אחד נשלחה ההחלטה כ־13 חודש ממועד הגשת ההשגה. בכל המקרים שמשלח ההודעה על ההחלטה בהשגה נעשה זמן ניכר לאחר קבלת החלטה, ובכל ההשגות שבהן נתמשך הטיפול זמן רב, לא ניתן היה לדעת, ממסמכי האגף מה הייתה הסיבה לכך.

סעיף 91 לחוק מקנה לעוסק, שהשיג או ערער על שומה, זכות שלא לשלם את המס השנוי במחלוקת, עד שיוחלט בהשגתו או בערעורו. לכל התקופה שמהגשת ההשגה או הערעור ועד מועד קבלת ההחלטה נוספים על חוב זה הפרשי הצמדה, רבית וקנס. מכאן שעוסק, המשתמש בזכותו זו לדחיית התשלום מקבל עליו לשלם את החיובים המתווספים לחוב המס, אם וכאשר השגתו או ערעורו יידחו או יתקבלו רק בחלקם. בנסיבות אלו ניתן לצפות שההשגה תידון בהקדם וההודעה על ההחלטה בהשגה תימסר למשיג בסמוך לקבלתה. ההשהיות דלעיל בטיפול בהשגות ובשליחת ההודעות אינן איפוא ליקוי מינהלי טכני גרידא, כיוון שיש להן השלכה על גודל הסכום המתווסף על המס. לדעת הביקורת בנסיבות כאלה יש מקום לשקול הפעלת הסמכות של המנהל על פי סעיף 100 לחוק בדבר ויתור על קנס, רבית והפרשי הצמדה על החוב למשך ההשהיה.

ממצאי פרק זה מצביעים על החשיבות הנודעת לעריכת ביקורות אצל עוסקי מע"מ. לפי נתוני אגף המכס ומע"מ, נערכות שומות לכ- 70% מהעוסקים שבוקרו. על כמחצית השומות מגישים העוסקים השגות. המספר הגדול של ההשגות שנתקבלו במלואן או בחלקן מצביע על כך, שיש צורך לשפר את תהליך עריכת השומות ולבססן על תיעוד נאות. לדעת הביקורת, על אגף המכס ומע"מ, יחד עם נציבות מס הכנסה, למצוא דרך, שתאפשר ניצול מירבי של שומות מס הכנסה לצורכי שומות מע"מ תוך התבססות על אותם מרכיבים שחל עליהם מע"מ. כן הועלה, שלא הייתה הקפדה מספקת על כך, שהדרג המוסמן בלבד יחליט בהשגה.

ממצאי מעקב

מס מעסיקים מחברות תעופה זרות

דו"ח שנתי 32, עמ' 130

1. עם הפעלת חוק מס מעסיקים, התשל"ה—1975, טענו חברות התעופה הזרות, כי בהתאם לאמנות ולהסדרים בדבר הדדיות למניעת מסי כפל אין הן חייבות במס מעסיקים. נציבות מס הכנסה קבעה, שהחברות חייבות במס מעסיקים, מאחר שהאמנות מתייחסות רק למס על רווחים, בעוד שמש מעסיקים חל על שכר ולא על הכנסות.

הביקורת העלתה, כי 10 מבין 13 חברות התעופה הזרות, שתיקי הניכויים שלהן נבדקו, לא דיווחו על מס מעסיקים, וממילא גם לא שילמו אותו. שתי חברות נוספות, שהתחילו לדווח ולשלם את המס עם הפעלת החוק באפריל 1975, חדלו לעשות זאת כעבור חודשים ספורים; חברה אחת, שדיווחה ושילמה עד ינואר 1980, הפסיקה אף היא.

2. במקביל להתנגדותן לתשלום מס מעסיקים טענו החברות גם נגד דרישת פקיד השומה לניכוי מס הכנסה במקור משווי כרטיסי הטיסה שהן נתנו חנים לעובדיהן. כרטיסי הטיסה הם טובת הנאה הניתנת בשווה כסף ומהווים הכנסת עבודה החייבת לפי פקודת מס הכנסה, במס ובניכוי במקור.

שלוש חברות, שנדרשו לדווח על שווי הכרטיסים, לא דיווחו ולא חויבו במס. לארבע חברות נערכו שומות על שווי כרטיסי חנים, אך שלושה מהחיובים בוטלו בעקבות השגות. השנה אחת, שהוגשה באוקטובר 1977, לא טופלה עד סיום הביקורת באוקטובר 1981. לשלוש חברות נוספות הודיע פקיד השומה, כי הנושא בעיון, בלא שהיה המשך לטיפול.

בסיכומיה והצעותיה של הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת, כפי שאושרו על ידי מליאת הכנסת, נאמר, כי על נציבות מס הכנסה להתחיל מאוקטובר 1983 בגביית מס מעסיקים מחברות תעופה זרות; אם מינהל הכנסות המדינה סבור שיש הצדקה לשנות את החוק